

AKADEMİ

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

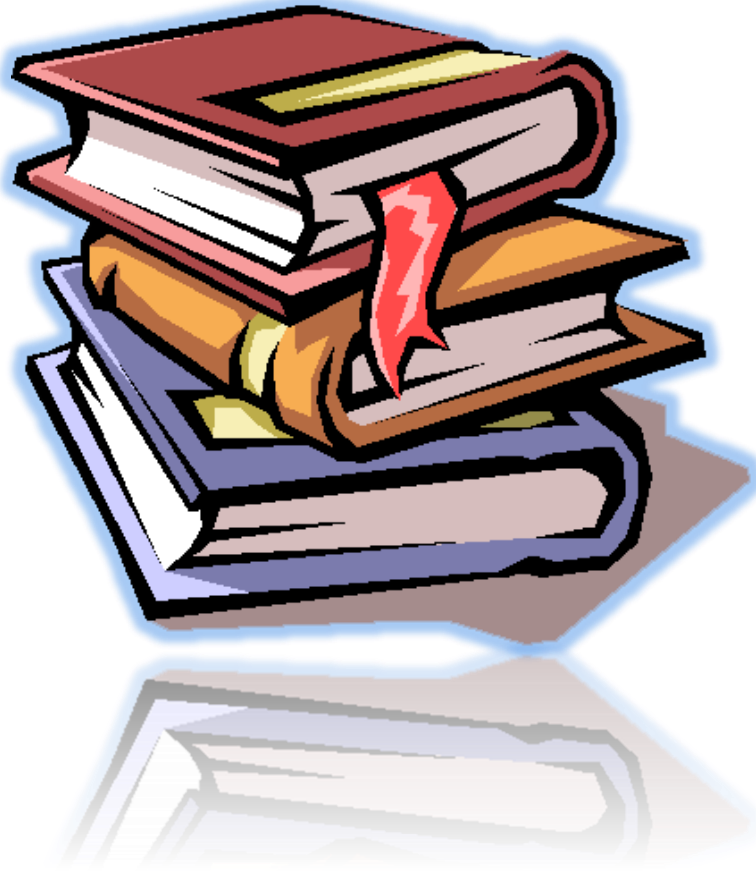
KONU ADI : 15 - İşyeri Bina ve Eklentileri
HAZIRLAYAN: YORUM AKADEMİ

Sıra No / Konu	15 / İşyeri Bina ve Eklentileri
Konunun genel amacı	Katılımcıların, işyeri bina ve eklentilerinde karşılaşılan sağlık ve güvenlik riskleri ile bu riskler karşısında alınması gereken önlemleri öğrenmelerini sağlamaktır.
Öğrenme hedefleri	Bu dersin sonunda katılımcılar; ➤ İşyeri bina ve eklentilerinde muhtemel tehlikeleri belirler. ➤ Yapılan işlerin niteliğine göre doğabilecek genel riskleri tanımlar.
Konunun alt başlıkları	➤ İşyerlerinde uygulanacak asgari sağlık ve güvenlik gerekleri ➤ İşyerlerinin yapısı ve alınması gereken önlemler ➤ İlgili mevzuat

Eğitimin Amacı

İşyerlerinde işyeri bina ve eklentilerinde bulunması gereken asgari sağlık ve güvenlik şartları hakkında bilgi edinmek.

Öğrenim Hedefleri

- İşyerlerinde uygulanacak asgari sağlık ve güvenlik gerekleri
- İşyerlerinin yapısı ve alınması gereken önlemler
- İlgili mevzuat hakkında bilgi sahibi olmak.

4857 sayılı İş Kanunu Madde: 2

- İşveren tarafından mal veya hizmet üretmek amacıyla maddî olan ve olmayan unsurlar ile işçinin birlikte örgütlendiği birime **işyeri** denir.
- İşverenin işyerinde ürettiği mal veya hizmet ile nitelik yönünden bağılılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen yerler (işyerine bağlı yerler) ile dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden ve meslekî eğitim ve avlu gibi diğer eklentiler ve araçlar da işyerinden sayılır.
- İşyeri, işyerine bağlı yerler, eklentiler ve araçlar ile oluşturulan iş organizasyonu kapsamında bir bütündür.

Yönetmelik

İşyerlerindeki güvenlikle ilgili olarak 17 Temmuz 2013 tarih ve 28710 sayılı Resmi Gazetede "İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik" yayınlanmıştır.

İşyeri bina ve eklentileri: İşyerine bağlı çalışılan alanlar, çalışanların girip çıkılabileceği bina, tesis vb. ile dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden ve mesleki eğitim yerleri ve avlu gibi diğer eklentileri,

Bu Yönetmelik, 4857 sayılı İş Kanunu kapsamına giren tüm işyerlerini kapsar.

Ancak;

- a) İşyeri dışında kullanılan taşıma araçlarında veya araçların içindeki işyerlerinde,
- b) Geçici veya hareketli iş alanlarında,
- c) Maden, petrol ve gaz çıkarma işlerinde,
- d) Balıkçı teknelerinde,
- e) Tarım veya orman işyerlerine ait olup işyeri binalarından uzaktaki tarla ve ormanlarda, uygulanmaz.

Bu yönetmelikteki tanıma göre;

İşyeri : İşçilerin istihdam süreleri içinde çalıştıkları alanlar ile girip çıkabilecekleri bina, eklenti ve diğer tüm alanları ifade eder.

İşverenin sorumluluğu

- İşveren, Kanunun 16 ncı maddesinde belirtilen hususlar saklı kalmak kaydı ile çalışanları ve çalışan temsilcilerini, bu Yönetmelikte belirtilen konularda, işyerinde bulunan sağlık ve güvenlikle ilgili riskler ve alınan tedbirler hakkında bilgilendirir.
- İşveren, bu Yönetmelikte belirtilen konularda Kanunun 18 inci maddesine uygun olarak çalışanların veya çalışan temsilcilerinin görüşlerini alır ve katılımlarını sağlar.

Yönetmelikteki genel koşullar

- (1) İşveren, çalışanların sağlık ve güvenliğini korumak için;
- a) Ek-1'de belirtilen (İŞYERİ BİNA VE EKLENTİLERİNDE UYGULANACAK ASGARİ SAĞLIK VE GÜVENLİK ŞARTLARI)' nı yerine getirir.
 - b) Acil çıkış yolları ve kapılarını her zaman kullanılabilir durumda tutar.
 - c) İşyeri bina ve eklentileri ile işyerinde bulunan, ekipman ve araç-gereçlerin düzenli olarak teknik bakımlarını yapar, çalışanların sağlık ve güvenliklerini olumsuz etkileyebilecek aksaklıkları en kısa zamanda giderir ve gerekli kayıtları tutar.
 - ç) İşyeri bina ve eklentileri ile ekipmanlarının, araç ve gereçlerinin, özellikle havalandırma sistemlerinin uygun hijyen şartlarını sağlayacak şekilde düzenli olarak temizliğini yapar ve gerekli kayıtları tutar.

Yönetmelikteki genel koşullar

- d) Risklerden kaynaklanan zararları önlemek veya ortadan kaldırmak amacıyla güvenlikle ilgili kullanılan, ekipman ve araç-gereçlerin periyodik bakım ve kontrolünü yapar ve ilgili kayıtları tutar.
- e) İşyeri bina ve eklentilerinde yeterli aydınlatma, havalandırma ve termal konfor şartlarını sağlar.
- f) İşyerinin düzenini, sağlık ve güvenlik risklerine yol açmayacak ve çalışanların işlerini rahatça yapacakları şekilde sağlar.

Yönetmelikteki genel koşullar

g) Acil durumları ve yangını önleyici ve bunların olumsuz sonuçlarını sınırlandırıcı gerekli tedbirleri alır, ekipman ve araç-gereçlerin periyodik bakım ve kontrolünü yapar, gerekli kayıtlarını tutar.

ğ) Çalışanların barınma ihtiyacını karşılaması durumunda, barınma şartlarını çalışanların sağlığını ve güvenliğini koruyacak şekilde düzenler.

(2) İşveren birinci fıkrada belirtilen hükümleri yerine getirmek üzere, ihtiyaç duyduğu hallerde, temizlik, periyodik bakım ve kontroller için, yapılacak işe **uygun kişi, kurum ve kuruluşlardan destek alabilir.**

Uygulama

(2) Bu Yönetmelik kapsamında yer alan hususlarda açıklayıcı bir hüküm bulunmaması halinde sırasıyla;

- a) İlgili Türk standartları,
- b) Avrupa standartları,
- c) Uluslararası geçerliliği kabul edilen standartlar,

dikkate alınır.

Yönetmelik Ek 1:

(1). Binaların yapısı ve dayanıklılığı:

İşyeri binaları ile bunlara yapılacak her çeşit ek ve değişiklikler, yapılan işin özelliğine uygun nitelik ve yeterli sağlamlıkta inşa edilir. Binaların dayanımına ilişkin değerlendirmelerde 6/3/2007 tarihli ve 26454 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan **Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik**ten ve TS 500 standardından yararlanılabilir.

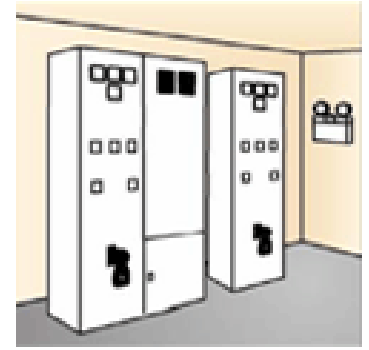

Yönetmelik Ek 1:

(2).Elektrik Tesisatı:

- Elektrik tesisatı, yangın veya patlama tehlikesi oluşturmayacak şekilde projelendirilip tesis edilir ve çalışanlar doğrudan veya dolaylı temas sonucu kaza riskine karşı korunur.
- Elektrik tesisatının projelendirilmesi, kurulması, malzemesinin ve koruyucu cihazlarının **seçimi** kullanılacak gerilime ve ortam şartlarına **uygun** olarak yapılır ve **bakımı, onarımı, kontrolü ve işletilmesi** sağlanır. Bu kapsamda yapılacak testlerde TS HD 60364-4-43 standardı göz önünde bulundurulur ve gerekli kayıtlar tutulur.

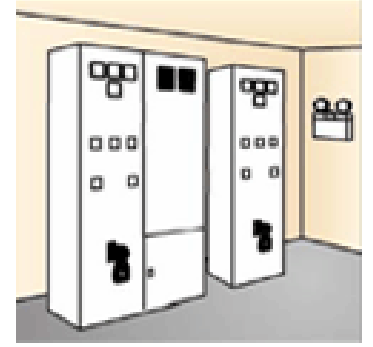

Yönetmelik Ek 1:

(2).Elektrik Tesisatı:

- Elektrik tesisinin kurulmasında 30/11/2000 tarihli ve 24246 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan **Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği**, 4/11/1984 tarihli ve 18565 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan **Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği** ile 21/8/2001 tarihli ve 24500 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan **Elektrik Tesislerinde Topraklamalar Yönetmeliği** hükümleri dikkate alınarak gerekli sağlık ve güvenlik tedbirleri alınır.

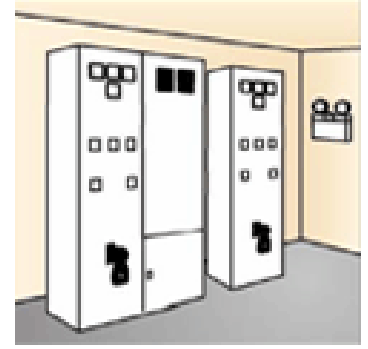

Yönetmelik Ek 1:

(2).Elektrik Tesisatı:

- Patlayıcı ortam oluşması muhtemel olan iş yerlerinde elektrik tesisleri 30/12/2006 tarihli ve 26392 4 üncü Mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan **Muhtemel Patlayıcı Ortamda Kullanılan Teçhizat ve Koruyucu Sistemler** ile ilgili Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde kurulur.
- İşyerinin ana pano ve tali elektrik panolarında seçicilik ilkesine uygun **kaçak akım rölesi** (artık akım anahtarı) tesis edilir.
- Parlayıcı, patlayıcı, tehlikeli ve zararlı maddelerin üretildiği, işlendiği ve depolandığı yerlerde, yüksek bina ve bacalar ile direk veya sivri çıkıntılar gibi yüksek yerler bulunan binalarda, yıldırıma karşı yürürlükteki mevzuatın öngördüğü tedbirler alınır ve tesisler kurulur.

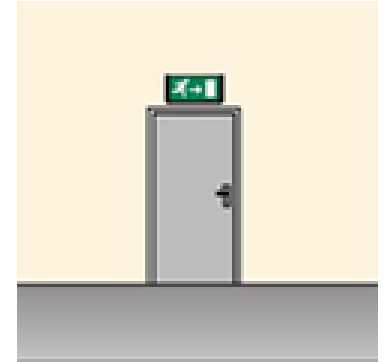

Yönetmelik Ek 1:

(3).Acil çıkış yolları ve kapıları:

İşyerlerindeki bütün acil çıkış yolları ve kapılarının,

- Doğrudan dışarıya veya güvenli bir alana açılması sağlanır ve önlerinde ya da arkalarında çıkışı önleyecek hiçbir engel bulunmaz.
- Herhangi bir tehlike durumunda, bütün çalışanların işyerini derhal ve güvenli bir şekilde terk etmelerini mümkün kılacak şekilde tesisi sağlanır. Gerekli durumlarda bu konuyla ilgili planlar hazırlanarak düzenli tatbikatlar yapılır.

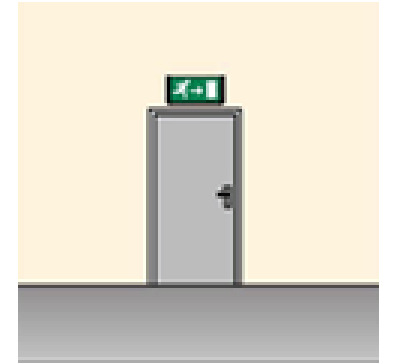

Yönetmelik Ek 1:

(3).Acil çıkış yolları ve kapıları:

İşyerlerindeki bütün acil çıkış yolları ve kapılarının,

- Sayısı, nitelikleri, boyutları ve yerleri; yapılan işin niteliğine, işyerinin büyüklüğüne, kullanım şekline, işyerinde bulunan ekipmana ve bulunabilecek azami kişi sayısına göre belirlenir. 27/11/2007 tarihli ve 2007/12937 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olması sağlanır.
- Acil çıkış kapılarının, acil durumlarda çalışanların hemen ve kolayca açabilecekleri şekilde olması sağlanır. Bu kapılar dışarıya doğru açılır. Acil çıkış kapısı **olarak raylı veya döner kapılar** kullanılmaz.

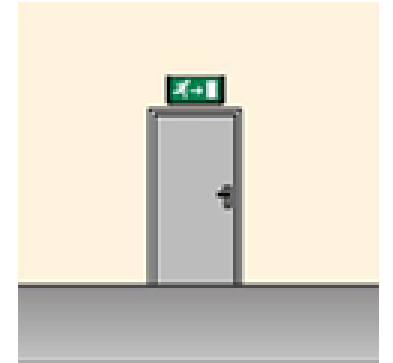

Yönetmelik Ek 1:

(3).Acil çıkış yolları ve kapıları:

İşyerlerindeki bütün acil çıkış yolları ve kapılarının,

- Acil çıkış yolları ve kapıları ile buralara açılan yol ve kapılarda çıkışı zorlaştıracak hiçbir engel bulunmaması, acil çıkış kapılarının kilitli veya bağlı olmaması sağlanır.
- Acil çıkış yolları ve kapıları, 23/12/2003 tarihli ve 25325 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan **Güvenlik ve Sağlık İşaretleri Yönetmeliğine uygun şekilde işaretlenir.** İşaretlerin uygun yerlere konulması ve kalıcı olması sağlanır.
- Aydınlatılması gereken acil çıkış yolları ve kapılarında, elektrik kesilmesi halinde yeterli aydınlatmayı sağlayacak ayrı bir enerji kaynağına bağlı **acil aydınlatma sistemi** bulundurulur.

Yönetmelik Ek 1:

(4).Yangınla mücadele:

- İşyerinin büyüklüğüne, yapılan işin özelliğine, işyerinde bulunan ekipmanlara, kullanılan maddelerin fiziksel ve kimyasal özelliklerine ve işyerinde bulunabilecek **azami kişi sayısına göre**, işyerinde etkili ve yeterli yangın söndürme ekipmanı ile gerektiğinde yangın detektörleri ve alarm sistemleri bulundurulur.

Yönetmelik Ek 1:

(4).Yangınla mücadele:

- Yangın söndürme ekipmanları her zaman kullanıma hazır bulundurularak, bu ekipmanların mevzuatın öngördüğü periyotlarda bakımı ve kontrolü yapılır. Yangın söndürme ekipmanları kolay kullanılır nitelikte olur, görünür ve kolay erişilir yerlere konulur ve bu ekipmanların önlerinde engel bulundurulmaz.

Yönetmelik Ek 1:

(4).Yangınla mücadele:

- İşyerlerinde bağımsız kaçış, çıkış ve merdivenler ile yangınla ilgili bütün özel düzenlemelerin **Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik** hükümlerine uygun olması esastır.

Yönetmelik Ek 1:

(5).Kapalı işyerlerinin havalandırılması:

- Kapalı işyerlerinde çalışanların ihtiyaç duyacakları yeterli temiz havanın bulunması sağlanır. Yeterli hava hacminin tespitinde, çalışma yöntemi, çalışan sayısı ve çalışanların yaptıkları iş dikkate alınır.

Yönetmelik Ek 1:

(5).Kapalı işyerlerinin havalandırılması:

- Çalışma ortamı havasını kirleterek çalışanların sağlığına zarar verebilecek atıkların ve artıkların derhal dışarı atılması sağlanır. Boğucu, zehirli veya tahriş edici gaz ile toz, buğu, duman ve fena kokuları ortam dışına atacak şekil ve nitelikte, **genel havalandırma sisteminden** ayrı olarak **mekanik (cebri) havalandırma sistemi** kurulur.
- Mekanik havalandırma sistemi kullanıldığında sistemin her zaman çalışır durumda olması sağlanır. Havalandırma sisteminin çalışmaması, iş sağlığı ve güvenliği yönünden tehlikeli ise **arızayı bildiren kontrol sistemi** tesis edilir. Mekanik ve genel havalandırma sistemlerinin bakım ve onarımları ile uygun filtre kullanım ve değişimleri yıllık olarak yetkili kişilere yaptırılır.

Yönetmelik Ek 1:

(5).Kapalı işyerlerinin havalandırılması:

- Pasif (suni) havalandırma sistemlerinde **hava akımının**, çalışanları rahatsız etmeyecek, çalışanların fiziksel ve psikolojik durumlarını olumsuz etkilemeyecek, ani ve yüksek sıcaklık farkı oluşturmayacak şekilde olması sağlanır.

Yönetmelik Ek 1:

(6).Ortam sıcaklığı:

İşyerlerinde termal konfor şartlarının çalışanları rahatsız etmeyecek, çalışanların fiziksel ve psikolojik durumlarını olumsuz etkilemeyecek şekilde olması esastır. Çalışılan ortamın sıcaklığının çalışma şekline ve çalışanların harcadıkları güce uygun olması sağlanır. Dinlenme, bekleme, soyunma yerleri, duş ve tuvaletler, yemekhaneler, kantinler ve ilk yardım odaları kullanım amaçlarına göre yeterli sıcaklıkta bulundurulur. Isıtma ve soğutma amacıyla kullanılan araçlar, çalışanı rahatsız etmeyecek ve kaza riski oluşturmayacak şekilde yerleştirilir, bakım ve kontrolleri yapılır. İşyerlerinde termal konfor şartlarının ölçülmesi ve değerlendirilmesinde TS EN 27243 standardından yararlanılabilir.

Yönetmelik Ek 1:

(6).Ortam sıcaklığı:

- Yapılan işin niteliğine göre, sürekli olarak çok sıcak veya çok soğuk bir ortamda çalışılması ve bu durumun değiştirilmemesi zorunlu olunan hallerde, çalışanları fazla sıcak veya soğuktan koruyucu tedbirler alınır.
- İşyerinin ve yapılan işin özelliğine göre pencerelerin ve çatı aydınlatmalarının, güneş ışığının olumsuz etkilerini önleyecek şekilde olması sağlanır.

Yönetmelik Ek 1:

(7).Aydınlatma:

- İşyerlerinin **gün ışığıyla yeter derecede aydınlatılmış olması esastır**. İşin konusu veya işyerinin inşa tarzı nedeniyle gün ışığından yeterince yararlanılamayan hallerde yahut gece çalışmalarında, suni ışıkla uygun ve yeterli aydınlatma sağlanır. İşyerlerinin aydınlatmasında TS EN 12464-1: 2013; TS EN 12464-1.2011: 2012; standartları esas alınır.

Yönetmelik Ek 1:

(7).Aydınlatma:

- Çalışma mahalleri ve geçiş yollarındaki aydınlatma sistemleri, çalışanlar için kaza riski oluşturmayacak türde olur ve uygun şekilde yerleştirilir.
- Aydınlatma sisteminin devre dışı kalmasının çalışanlar için risk oluşturabileceği yerlerde yeterli aydınlatmayı sağlayacak ayrı bir enerji kaynağına bağlı **acil aydınlatma sistemi** bulunur.

Yönetmelik Ek 1:

(8).İşyeri tabanı, duvarları, tavanı ve çatısı:

- İşyeri, çalışanların fiziksel faaliyetleri, yapılan işlerin niteliği ve termal konfor şartları dikkate alınarak uygun bölümlere ayrılır.
- İşyerlerinde, **taban döşeme ve kaplamalarının sağlam, kuru ve mümkün olduğu kadar düz, kaymaz ve seviye farkı bulunmayacak bir şekilde olması sağlanır**, buralarda **tehlikeli eğimler, çukurlar ve engeller** bulundurulmaz.
- Patlayıcı ve tehlikeli maddelerin imal edildiği, işlendiği ve depolandığı işyeri binalarında taban, tavan, duvar ve çatıların **Binaların Yangından Korunması Hakkındaki Yönetmelik** hükümlerine uygun olması sağlanır.

Yönetmelik Ek 1:

(8).İşyeri tabanı, duvarları, tavanı ve çatısı:

- Taban ve asma kat döşemeleri, üzerine konulacak makine, araç-gereç ve benzeri malzeme ile buralarda bulunabilecek çalışanların ağırlığına dayanabilecek şekilde yapılır.
- İşyerlerinde taban döşeme ve kaplamaları, tavan ve duvarlar **uygun hijyenik şartları sağlayacak** şekilde temizlemeye elverişli ve sağlık ve güvenlik yönünden uygun malzemedен yapılır.
- İşyerlerinde bina, avlu, geçit ve ulaşım yollarında ve bunların civarında bulunan **saydam veya yarı saydam duvarlar ile özellikle camlı bölmeler, açık bir şekilde işaretlenir**, ayrıca güvenli malzemedен yapılır veya çarpma ve kırılmaya karşı korunur.

Yönetmelik Ek 1:

(8).İşyeri tabanı, duvarları, tavanı ve çatısı:

- İşyeri tavanının, yeterli hava hacmini ve havalandırmayı sağlayacak ve sağlık yönünden sakınca meydana getirmeyecek yükseklikte olması esastır.
- İşyerlerinin çatıları dayanıklı malzemeden inşa edilir, mevsim şartları dikkate alınarak çalışanları dış etkilerden tamamen koruyacak ve iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk oluşturmayacak şekilde yapılır.
- Yeterli sağlamlıkta olmayan çatılara çıkılmasına ve buralarda çalışılmasına, güvenli çalışmayı temin edecek ekipman sağlanmadan izin verilmez.

Yönetmelik Ek 1:

(9).Pencereler:

- İşyerlerinde pencerelerin ve tavan pencerelerinin, güvenli bir şekilde açılır, kapanır ve ayarlanabilir olması sağlanır. Pencereler açık olduklarında çalışanlar için herhangi bir tehlike oluşturmayacak şekilde yerleştirilir. Çalışanları, pencere ve menfezlerden gelen güneş ışığının, ısısının ve hava akımlarının olumsuz etkilerinden koruyacak gerekli tedbirler alınır.
- Pencerelerin **güvenli bir şekilde temizlenebilir özellikte olması** sağlanır. Ayrıca pencerelerin, temizlik ekipmanlarının kullanılmasına uygun olması sağlanır veya temizliğini yapanlar ile temizlik sırasında bina içinde ve dışında bulunanlar için tehlike oluşturmayacak araç-gereçler seçilir.

Yönetmelik Ek 1:

(10).Kapılar ve girişler:

- Kapı ve girişlerin yerlerinin, sayılarının, boyutlarının ve yapıldıkları malzemelerin, bulundukları oda ve alanların yapısı ile kullanım amacına ve çalışanların rahatça girip çıkmalarına uygun olması sağlanır.
- Her iki yöne açılabilen kapılar saydam malzemeden yapılır veya bu kapılarda karşı tarafın görünmesini sağlayan saydam kısımlar bulunur.
- Saydam veya yarı saydam kapıların yüzeyleri çalışanlar için tehlike oluşturmayan güvenli malzemeden yapılır veya kırılmalara karşı korunur. Saydam kapıların üzeri kolayca görünür şekilde işaretlenir.

Yönetmelik Ek 1:

(10).Kapılar ve girişler:

- Kaçış yollarında bulunan kapılar, uygun şekilde işaretlenir. Bu kapılar yardım almaksızın her zaman ve her durumda içeriden açılabilir özellikte olur.
- Araçların kullanıldığı geçit ve kapılar yayaların geçişi için güvenli değilse bu mahallerde yayalar için ayrı geçiş kapıları bulunur. Bu kapılar açıkça işaretlenir ve bu kapıların önlerinde hiçbir engel bulunmaz.
- Mekanik kapıların çalışanlar için kaza riski taşımayacak şekilde çalışması sağlanır. Bu kapılarda kolay fark edilebilir ve ulaşılabilir acil durdurma cihazları bulunması ve herhangi bir güç kesilmesinde otomatik olarak açılır olmaması durumunda kapıların el ile de açılabilmesi sağlanır.

Yönetmelik Ek 1:

(11).Ulaşım yolları–tehlikeli alanlar:

- Merdiven, koridor, geçiş yolu, yükleme yeri ve rampa dâhil bütün yolların, **yaya ve araçların güvenli hareketlerini sağlayacak ve yakınlarında çalışanlara tehlike oluşturmayacak şekil ve boyutlarda olması sağlanır.** İşyeri içerisindeki erişim yollarının engebeli, çukur, kaygan olmaması sağlanır ve bakımları yapılır.

Yönetmelik Ek 1:

(11).Ulaşım yolları–tehlikeli alanlar:

- İşyerinde yayalar tarafından veya malzeme taşımada kullanılan yolların, bulunabilecek azami kullanıcı sayısına ve yapılan işin niteliğine uygun boyutlarda olması sağlanır ve bu yollar açıkça işaretlenir. Malzeme taşınan yollarda yayalar için yeterli güvenlik mesafesi bırakılır.
- Araç geçiş yolları ile kapılar, yaya geçiş yolları, koridorlar ve merdivenler arasında yeterli mesafe bulunması sağlanır. Çalışma mahallerinde yapılan iş, kullanılan makine ve malzeme göz önüne alınarak, çalışanların korunması amacıyla araç geçiş yolları açıkça işaretlenir.

Yönetmelik Ek 1:

(11).Ulaşım yolları–tehlikeli alanlar:

- Yapılan işin özelliği nedeniyle malzeme veya çalışanların düşme riski bulunan tehlikeli alanlara, **görevli olmayan kişilerin girmesi** uygun araç ve gereçlerle engellenir. Tehlikeli alanlara girme yetkisi olan kişilerin korunması için uygun tedbirler alınır, bu alanlar açıkça işaretlenir.
- Yüksek geçit, platform veya çalışma sahanlıklarının serbest bulunan bütün tarafları ile çalışanların yüksekten düşme riskinin bulunduğu yerlere, düşmelere karşı uygun **korkuluklar** yapılır. Bu korkuluk ve ara elemanlarının yükseklikleri, dayanımı ve açıklıkları çalışma alanının güvenliğini sağlayacak ve buralardan düşme riskini ortadan kaldıracak nitelikte olur.

Yönetmelik Ek 1:

(12).Merdivenler:

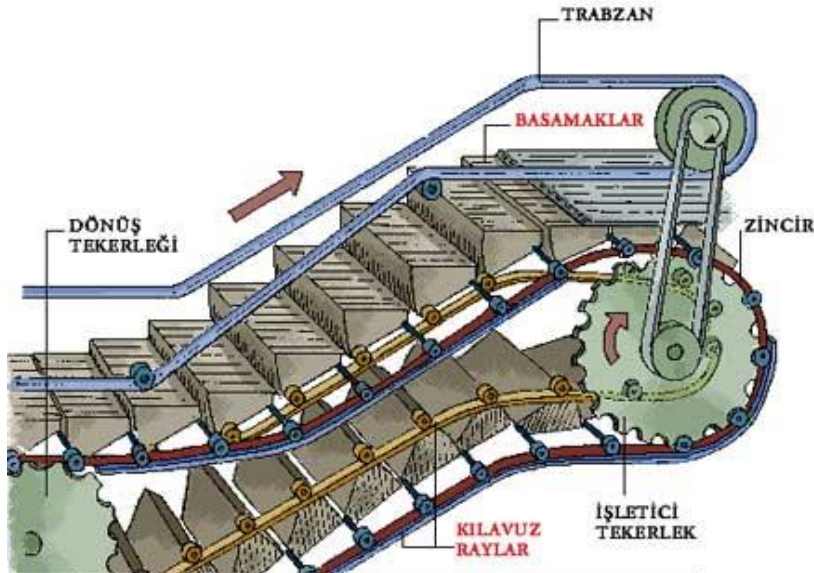
- Merdivenlerin; işyerinin büyüklüğüne, yapılan işin özelliğine, işyerinde bulunabilecek azami kişi sayısına göre, ateşe dayanıklı yanmaz malzemeden, sağlam, yeterli genişlik ve eğimde, etrafı düşmelere karşı uygun korkuluklarla çevrili olması **sağlanır**. Merdivenler, ilgili mevzuatın öngördüğü hükümler esas alınarak sağlık ve güvenlik yönünden risk oluşturmayacak şekilde yapılır.

Yönetmelik Ek 1:

(13).Yürüyen merdivenler ve bantlar için özel önlemler:

- Yürüyen merdiven ve bantların güvenli bir şekilde çalışması sağlanacak ve gerekli güvenlik donanımları bulunacaktır. Bunlarda kolay fark edilir ve kolay ulaşılır acil durdurma tertibatı bulunacaktır.

Yönetmelik Ek 1:

(14).Yükleme yerleri ve rampalar:

- Yükleme yeri ve rampalar, taşınacak yükün boyutlarına uygun olacaktır. Yükleme yerlerinde **en az bir çıkış yeri** bulunacaktır. Belirli bir genişliğin üzerinde olan yükleme yerlerinde teknik olarak mümkünse her iki uçta da çıkış yeri bulunacaktır.

Yönetmelik Ek 1:

(15).Çalışma yeri boyutları ve hava hacmi - çalışma yerinde hareket serbestliği:

- Çalışma yerinin taban alanının, yüksekliğinin ve hava hacminin, çalışanların sağlık ve güvenliklerini riske atmadan işlerini yürütebilmeleri, rahat çalışmaları için, yeterli olması sağlanır. **İşyerlerinin hava hacminin hesabı, makine, malzeme ve benzeri tesislerin kapladığı hacimler de dâhil edilerek yapılır.**
- Çalışanın işini yaptığı yerde rahat hareket edebilmesi için **yeterli serbest alan bulunur.** İşin özelliği nedeniyle bu mümkün değilse çalışma yerinin yanında serbest hareket edeceği alan olması sağlanır.

Yönetmelik Ek 1:

(16).Dinlenme yerleri:

- Yapılan işin özelliği nedeniyle çalışanların sağlığı ve güvenliği **açısından gerekli hallerde** veya **10 ve daha fazla çalışanın bulunduğu** işyerlerinde, uygun bir dinlenme yeri sağlanır. İş aralarında uygun dinlenme imkânı bulunan büro ve benzeri işlerde ayrıca dinlenme yeri aranmaz. İşyerlerinde daha uygun bir yer yoksa gerekli şartların sağlanması şartıyla, **yemek yeme yerleri dinlenme yeri olarak kullanılabilir.**
- Çalışma süresi, işin gereği olarak sık ve düzenli aralıklarla kesiliyorsa ve ayrı bir dinlenme yeri yoksa çalışanların sağlığı ve güvenliği açısından gerekli olan hallerde, bu aralarda çalışanların dinlenebileceği uygun yerler sağlanır.

Yönetmelik Ek 1:

(17).Yemek Yeme yerleri:

- Yemeklerini işyerinde yemek durumunda olan çalışanlar için, rahat yemek yenebilecek nitelik ve genişlikte, **uygun termal konfor ve hijyen şartlarını** haiz yeteri kadar ekipman ve araç-gereç ile donatılmış yemek yeme yeri sağlanır.
- İşyerlerinde daha uygun bir yer yoksa gerekli şartların sağlanması şartıyla, **dinlenme yerleri yemek yeme yeri olarak kullanılabilir**. İşveren, çalışanlarına belirtilen şartları taşımak kaydıyla işyeri dışında yemek imkânı sağlayabilir.

Yönetmelik Ek 1:

(18).Gebe ve emziren kadınlar:

- Gebe ve emziren kadınların uzanarak dinlenebilecekleri uygun şartlar sağlanır. 14/7/2004 tarihli ve 25522 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan **Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik hükümleri de dikkate alınarak** uygun şartlar sağlanır.

Yönetmelik Ek 1:

(19).Soyunma yerleri ve Elbise Dolapları

- İş elbisesi giyme zorunluluğu olan çalışanlar için, yeterli büyüklükte, **uygun aydınlatma, havalandırma, termal konfor ve hijyen şartlarını haiz, kadın ve erkek çalışanlar için ayrı ayrı soyunma yerleri sağlanır.** Çalışanların soyunma yerleri dışındaki yerlerde giysilerini değiştirmelerine izin verilmez. Soyunma yerlerinin kolayca ulaşılabilir ve yeterli kapasitede olması ve buralarda yeterli sayıda **oturma yeri** bulunması sağlanır.
- Soyunma odalarında her çalışan için çalışma saatleri içinde giysilerini koyabilecekleri yeterli büyüklükte kilitli dolaplar bulundurulur. **Nemli, tozlu, kirli, tehlikeli maddeler ile çalışılan yerlerde** ve benzeri işlerde iş elbiseleri ile harici elbiselerin ayrı yerlerde saklanabilmesi için yan yana iki bölmeli veya iki ayrı elbise dolabı sağlanır. Soyunma yeri gerekmeyen işyerlerinde çalışanların elbiselerini koyabilecekleri uygun bir yer ayrılır.

Yönetmelik Ek 1:

(20).Duşlar ve Lavabolar

- Yapılan işin veya sağlıkla ilgili nedenlerin gerektirmesi halinde veya çalışanların yıkanmalarının temizlenmelerinin gerektiği her durumda, kadın ve erkek çalışanlar için ayrı ayrı **sıcak ve soğuk akarsuyu bulunan uygun yıkanma yerleri ve duşlar tesis edilir**. Duşlar, çalışanların rahatça yıkanabilecekleri genişlikte, dışarıdan içerisi görünmeyecek, **uygun havalandırma, aydınlatma, termal konfor ve hijyen şartları sağlanacak** şekilde yapılır.
- Duşlar ve lavaboların her zaman çalışanların kullanımına hazır halde olması sağlanır, buralarda gerekli temizlik malzemeleri bulundurulur. Duş veya lavaboların soyunma yerlerinden ayrı yerlerde bulunması durumunda, duş ve lavabolar ile soyunma yerleri arasında kolay bağlantı sağlanır.
- Duş tesisi gerektirmeyen işlerde, çalışma yerlerinin ve soyunma odalarının yakınında, gerekiyorsa akar sıcak suyu da olan, lavabolar bulunur. Lavabolar erkek ve kadın çalışanlar için ayrı ayrı yapılır.

Yönetmelik Ek 1:

(21).Tuvalet ve Lavabolar

- Çalışma yerlerine, dinlenme odalarına, soyunma yerlerine, duş ve yıkanma yerlerine **yakın yerlerde**, kadın ve erkek çalışanlar için ayrı ayrı olmak üzere, uygun havalandırma, aydınlatma, termal konfor ve hijyen şartları sağlanacak nitelikte yeterli sayıda tuvalet, lavabolar tesis edilir. Tuvalet ve lavabolarda gerekli temizlik malzemeleri bulundurulur.
- Tuvalet ve lavabolar, insan ve çevre sağlığı yönünden risk oluşturmayacak şekilde **su depolarına, su geçen yerlere, gıda maddelerinin depolandığı veya işlendiği yerlere uzak** şekilde yerleştirilir.

Yönetmelik Ek 1:

(22).Atıksu ve Drenaj Kanalı

- İşyerlerinde atık ve birikinti suların aktığı ve toplandığı yerler, özel veya genel bir kanalizasyona veya fosseptiğe bağlanır ve uygun bir kapak ile örtülür, bu yerlerin çalışılan mahalden yeteri kadar uzakta bulunması sağlanır. Atık su kanalizasyon kotunun kurtarmadığı durumlarda ise cebri olarak drenaj yapılarak taşmanın önlenmesi sağlanmalıdır.

Yönetmelik Ek 1:

(23).İlkyardım odaları:

- İşyerinin büyüklüğü, yapılan işin niteliği ve kaza riskine göre, işyerinde bir ya da daha fazla ilk yardım ve acil müdahale odası bulunması sağlanır.
- İlkyardım odaları yeterli ilk yardım malzemesi ve ekipmanı ile teçhiz edilir ve buralarda sedyeler kullanıma hazır halde bulundurulur. Bu yerler, **Güvenlik ve Sağlık İşaretleri Yönetmeliğine** uygun şekilde işaretlenir.
- Çalışma şartlarının gerektirdiği her yerde **ilkyardım ekipmanları kolay erişilebilir yerlerde bulundurulur**, Güvenlik ve Sağlık İşaretleri Yönetmeliğine uygun şekilde işaretlenir. Acil servis adresleri ve telefon numaraları görünür yerlerde bulundurulur.

Yönetmelik Ek 1:

(24).Engelli işçiler:

- Engelli çalışanların bulunduğu işyerlerinde bu çalışanların durumları dikkate alınarak gerekli düzenleme TS 9111- TS 12460 standartları göz önünde bulundurularak yapılır. Bu düzenleme özellikle engelli çalışanların doğrudan çalıştığı yerlerde ve kullandıkları kapı, geçiş yeri, merdiven, servis araçları, duş, lavabo ve tuvaletlerde yapılır.

Yönetmelik Ek 1:

(25).Açık alanlardaki çalışmalarda özel önlemler:

- İşyerindeki açık çalışma yerleri, yollar ve işçilerin kullandığı diğer açık alanlar, yaya ve araç trafiğinin güvenli bir şekilde yapılmasını sağlayacak şekilde düzenlenecektir.

Yönetmelik Ek 1:

(26).Barınma Yerleri:

- Barınma, dinlenme ve sosyal amaçlı kullanılan tesisler, **yanıcı olmayan ve kolay tutuşmayan malzemeden inşa edilir.** Barınma amacıyla **çadır ve branda** kullanılmaz. Barınma yerlerinin ısıtılmasında, **duman, gaz ve yangın tehlikesine karşı gerekli tedbirler alınır, mangal, maltız, açık ateş vb. kullanılmaz.** Bu yerlerde **uygun ve yeterli hijyenik şartlar, aydınlatma, havalandırma ve termal konfor** şartları sağlanır. Barınma yerlerinde yeterli sayıda tuvalet, lavabo, duş yerleri bulunur. Bu yerlerde temizlik malzemeleri ile üst baş temizliği için gerekli araç-gereç ve makineler sağlanır.

Yönetmelik Ek 1:

(27).Çalışan Konutları:

- Çalışan konutları, sağlık gereklerine ve teknik şartlara uygun bir şekilde inşa edilir ve bu konutlarda bir konutta bulunması gereken tesisat kurulur ve tertibat bulundurulur. Çalışan konutlarının, aileleri ile birlikte oturan çalışanlar için ayrı ev veya apartman şeklinde olması sağlanır. Bekâr çalışanlara özgü binalarda, kadınlar ve 18 yaşından küçük çocukların, erkeklerin bulunduğu kısım ile bağlantısı olmayan ve birbirinden ayrı özel kısımlarda yatırımları sağlanır.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik, 17 Temmuz 2013 tarih ve 28710 sayılı Resmi Gazete, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı.

SINAV SORULARI-1

İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

(Temmuz 2011 C Sınıfı)

- A) Çalışılan ortamın sıcaklığı çalışma şekline ve çalışanların harcadıkları güce uygun olacaktır.
- B) Ofis sıcaklıkları ofiste çalışma durumuna bakılmaksızın gerekli dereceye sabitlenmiş olarak çalışılacaktır.
- C) İşyerinin ve yapılan işin özelliğine göre pencereler ve çatı aydınlatmaları, güneş ışığının olumsuz etkilerini önleyecek şekilde olacaktır.
- D) Dinlenme yerleri, soyunma yerleri, duş ve tuvaletler, bekleme yerleri, yemekhaneler, kantinler ve ilk yardım odaları kullanım amacına göre yeterli sıcaklıkta olacaktır.

SINAV SORULARI-1

İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

(Temmuz 2011 C Sınıfı)

- A) Çalışılan ortamın sıcaklığı çalışma şekline ve çalışanların harcadıkları güce uygun olacaktır.
- B) Ofis sıcaklıkları ofiste çalışma durumuna bakılmaksızın gerekli dereceye sabitlenmiş olarak çalışılacaktır.
- C) İşyerinin ve yapılan işin özelliğine göre pencereler ve çatı aydınlatmaları, güneş ışığının olumsuz etkilerini önleyecek şekilde olacaktır.
- D) Dinlenme yerleri, soyunma yerleri, duş ve tuvaletler, bekleme yerleri, yemekhaneler, kantinler ve ilk yardım odaları kullanım amacına göre yeterli sıcaklıkta olacaktır.

SINAV SORULARI-2

İş yeri bina ve eklentileri ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

(Mayıs 2012 C Sınıfı)

- A) İşyerlerinde, taban döşeme ve kaplamaları sağlam, kuru ve mümkün olduğu kadar düz ve kaymaz bir şekilde olacak, tehlikeli eğimler, çukurlar ve engeller bulunmayacaktır.
- B) İşyerlerinin gün ışığıyla yeter derecede aydınlatılmış olması esastır.
- C) Cebri havalandırma sistemi kullanıldığında sistemin her zaman çalışır durumda olması sağlanacaktır.
- D) Acil çıkış yolları ve kapılarının sadece acil durumlarda kullanılabilir durumda olmaları yeterlidir.

SINAV SORULARI-2

İş yeri bina ve eklentileri ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

(Mayıs 2012 C Sınıfı)

- A) İşyerlerinde, taban döşeme ve kaplamaları sağlam, kuru ve mümkün olduğu kadar düz ve kaymaz bir şekilde olacak, tehlikeli eğimler, çukurlar ve engeller bulunmayacaktır.
- B) İşyerlerinin gün ışığıyla yeter derecede aydınlatılmış olması esastır.
- C) Cebri havalandırma sistemi kullanıldığında sistemin her zaman çalışır durumda olması sağlanacaktır.
- D) Acil çıkış yolları ve kapılarının sadece acil durumlarda kullanılabilir durumda olmaları yeterlidir.

SINAV SORULARI-3

İşyeri bina ve eklentilerindeki dinlenme yerleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

(Mayıs 2013 C Sınıfı)

- A) Dinlenme yerleri yeteri kadar geniş olacaktır.
- B) İşçiler için yeterli sayıda arkalıklı oturma yerleri ve masalar bulundurulacaktır.
- C) Dinlenme yerlerinde sigara içmeyenleri sigara dumanından korumak üzere gerekli düzenleme yapılacaktır.
- D) Yapılan işin özelliği nedeniyle çalışanların sağlığı ve güvenliği açısından gerekli hâllerde veya 100 ve daha fazla işçinin çalıştığı işyerlerinde, uygun bir dinlenme yeri sağlanacaktır.

SINAV SORULARI-3

İşyeri bina ve eklentilerindeki dinlenme yerleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

(Mayıs 2013 C Sınıfı)

- A) Dinlenme yerleri yeteri kadar geniş olacaktır.
- B) İşçiler için yeterli sayıda arkalıklı oturma yerleri ve masalar bulundurulacaktır.
- C) Dinlenme yerlerinde sigara içmeyenleri sigara dumanından korumak üzere gerekli düzenleme yapılacaktır.
- D) Yapılan işin özelliği nedeniyle çalışanların sağlığı ve güvenliği açısından gerekli hâllerde veya 100 ve daha fazla işçinin çalıştığı işyerlerinde, uygun bir dinlenme yeri sağlanacaktır.

SINAV SORULARI-4

İşyeri bina ve eklentilerindeki soyunma yerleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

(Ekim 2012 B Sınıfı)

- A) Nemli, tozlu, kirli ve benzeri işlerde veya tehlikeli maddelerle çalışılan yerlerde, iş elbiseleri ile harici elbiselerin saklanabilmesi için, elbise dolapları tek bölmeli olacaktır.
- B) Soyunma yerleri kolayca ulaşılabilir ve yeterli kapasitede olacak ve buralarda yeterli sayıda oturma yeri bulunacaktır.
- C) İş elbisesi giyme zorunluluğu olan işçiler için uygun soyunma yerleri sağlanacaktır.
- D) Kadın ve erkek işçiler için ayrı soyunma yerleri sağlanacaktır.

SINAV SORULARI-4

İşyeri bina ve eklentilerindeki soyunma yerleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

(Ekim 2012 B Sınıfı)

- A) Nemli, tozlu, kirli ve benzeri işlerde veya tehlikeli maddelerle çalışılan yerlerde, iş elbiseleri ile harici elbiselerin saklanabilmesi için, elbise dolapları tek bölmeli olacaktır.
- B) Soyunma yerleri kolayca ulaşılabilir ve yeterli kapasitede olacak ve buralarda yeterli sayıda oturma yeri bulunacaktır.
- C) İş elbisesi giyme zorunluluğu olan işçiler için uygun soyunma yerleri sağlanacaktır.
- D) Kadın ve erkek işçiler için ayrı soyunma yerleri sağlanacaktır.

SINAV SORULARI-5

Aşağıda belirtilen işyerlerinden hangisi İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik kapsamında yer almaktadır?

(Mayıs 2013 B Sınıfı)

- A) Balıkçı teknesi
- B) Petrol çıkarma işyerleri
- C) Metal atölyesinde yer alan bürolar
- D) İşyeri dışında kullanılan taşıma araçları veya araçların içindeki işyerleri

SINAV SORULARI-5

Aşağıda belirtilen işyerlerinden hangisi İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik kapsamında yer almaktadır?

(Mayıs 2013 B Sınıfı)

- A) Balıkçı teknesi
- B) Petrol çıkarma işyerleri
- C) Metal atölyesinde yer alan bürolar**
- D) İşyeri dışında kullanılan taşıma araçları veya araçların içindeki işyerleri